

STM 1978:1

Carl-Allan Moberg 5.6.1896–19.6.1978

Av Ingmar Bengtsson

© Denna text får ej mångfaldigas eller ytterligare publiceras utan tillstånd från författaren.

Upphovsrätten till de enskilda artiklarna ägs av resp. författare och Svenska samfundet för musikforskning. Enligt svensk lagstiftning är alla slags citat tillåtna inom ramen för en vetenskaplig eller kritisk framställning utan att upphovsrättsinnehavaren behöver tillfrågas. Det är också tillåtet att göra en kopia av enskilda artiklar för personligt bruk. Däremot är det inte tillåtet att kopiera hela databasen.

Carl-Allan Moberg 5. 6. 1896—19. 6. 1978

Av Ingmar Bengtsson

Efter lång tid av ohälsa avled Carl-Allan Moberg den 19 juni 1978 i en ålder av 82 år. Bara några veckor tidigare hade han ur promotors hand emottagit jubeldoktorskransen i sitt hem på Walleriusvägen. På sin sista födelsedag fick han rapport om läget för Carl-Allan Mobergs fond för musikvetenskap och uttryckte sin glädje över det resultat, som dithills uppnåts.

Läkarsonen från Östersund visade tidigt musikaliska anlag. De tog sig till en början uttryck i violinspel och försök till komposition. Emellertid måste det ha tett sig givet att ynglingen skulle satsa på akademiska studier. I Uppsala föll valet på ämnena religionshistoria och konsthistoria. I sistnämnda ämne drev Moberg studierna så långt, att en praktiskt taget fullbordad avhandlingstext (för licentiatexamen?) finns bevarad över temat Överhogdaltapeten. (En uppsats av honom om Överhogdaltapetens livsträd publicerades f.ö. i tidskriften *Fornvårdaren* 1923/24.) Mer problematiskt var det att inom landet förvärva musikvetenskaplig utbildning. Ämnet existerade ännu inte vid något universitet, också om Tobias Norlind pro forma företrädde det i Stockholm och vid behov utförde examination vid Stockholms högskola. Moberg lät sig examineras av Norlind men reste därefter utomlands för vidare studier. Med hänsyn till sina intresseinriktningar valde han att bege sig till den berömde specialisten på gregoriansk sång Peter Wagner i schweiziska Freiburg. Det blev flera års utlandsvistelse, under vilken universitetsstudierna då och då avbröts för vallfärder till kloster och arkiv i Mellaneuropa och Italien.

Den unge man, som 1927 disputerade i Uppsala på avhandlingen *Über die schwedischen Sequenzen 1—2*, var redan en lärd forskare med bred orientering även utanför sitt ämnesområde, särskilt av kultur- och idéhistorisk art, och med goda kunskaper i flera levande språk förutom i latin och grekiska. Han hade också förvärvat en internationell orientering, som i många stycken bidrog till att skärpa hans blick för det provinsiella och efterblivna i tidens svenska musikkultur. Internationellt anseende fick han redan genom den lysande avhandlingen, som Peter Wagner tagit in i sin serie *Veröffentlichungen der Gregorianischen Akademie zu Freiburg in der Schweiz*.

Den nyblivne docentens uppgift blev att ensam söka bygga upp ett nytt universitetsämne. Det skedde inte utan motstånd och ständigt under de knappaste omständigheter. Ett litet rum i Musicum var allt som till en början stod till förfogande. Som institutionsbibliotek fick rätt länge hans egen bok- och musikliesamling fungera. Efter docenttiden följde år av ekonomisk otrygghet, vilken inte bättrades av de åtstramningar andra världskriget förde med sig. (Enligt hör-

Carl-Allan Moberg och fru Emy-Lisa i hemmet på Walleriusvägen i Uppsala på 50-årsdagen 1946.

sägen hölls familjen Moberg vissa år flytande genom medel, som universitetet kunde avvara från något slags bränslefond!) Först tjugo år efter disputationen kunde Moberg tillträda den första i vårt land inrättade professuren i musikhistoria med musikteori.

Dess tillkomst skedde inte utan stridigheter, som kom att ta på Mobergs krafter nästan lika mycket som den tidigare osäkerheten. Här om kan några citat ur brev till mig från åren före 1947 vittna. I april 1944 skriver Moberg att han "vet, att jag snart har slitit ut mig men att min plats alltså är lika fast som en gungfly efter höstregnen!". Knappt ett år senare, när hela frågan om en professur i ämnet äntligen börjat tas upp på allvar av myndigheterna, nödgas han notera hur det ständigt sätts käppar i hjulet: "Ord och parlamentariska floskler, sedvänjor och etikettkrav förlamar och förrycker initiativ och klarsyn". Före sommaren 1946 torde något slags principbeslut om lärostolen ha förelegat. Moberg skriver i augusti:

"Snart går solen ned och en ny dag har glömt bort oss och vårt arbete, vilket ju inte heller är någon orättvisa egentligen men snöpligt för oss. För när man är ung, tror man, att man skall hinna så mycket och vara så duktig. Och medan man talar därom är man redan medelålders och snart ur leken. Så känner jag det i alla fall just i dessa dagar, då vårt mål med professuren är nått. Nu skall man äntligen kunna förverkliga, vad den betyder, och då känner man med ens, att tiden inte stått stilla och vi med den... kraften, uthålligheten, entusiasmen är ej mer desamma." De fjorton år Carl-Allan Moberg var aktiv professor präglades dock åtminstone utifrån sett ingalunda av en sådan livskänsla. Flera viktiga och spännande skrifter tillkom under denna tid. Bara något år efter sin avgång 1961 drabbades han emellertid av sjukdom och nödgades uppleva att tvingas till en plågsam överksamhet, som kom att vara mer än ett årtionde.

Under hela sin akademiska bana såg Moberg som sin livsuppgift att bevisa för en ofta skeptisk eller likgiltig svensk omvärld att musikforskning var en oumbärlig disciplin fullt i paritet med de sedan länge väl etablerade ämnena litteratur- och konsthistoria. Härvidlag hade han att kämpa inte bara mot negativa hållningar i akademiska kretsar utan även mot oförstående bland musiker, rätt länge även ovilja från Kungl. Musikaliska akademins och dess konservatoriums sida. Den "metod", med vilken han ville övervinna motståndet, var klar för honom från första början: det kunde endast ske genom att framlägga resultat präglade av engagement, grundlighet och akribi. Dessa var honnörssord för honom, och han tröttnade aldrig på att försöka uppfostra sina lärjungar i samma anda. Till en början fick han kämpa tämligen ensam, stödd framför allt av Sven E. Svensson, den musikteoretiskt högtbegåvade autodidakten, som delvis fick sin högre skoling under ändlösa diskussionspromenader med Moberg och som denne redan 1932 kunde karakterisera som sin "mångåriga vän och trofaste medarbetare" (i förordet till Kyrkomusikens historia). Från slutet av 30-talet kunde han dessutom glädja sig åt kontakter och samverkan med Richard Engländer och även med Ernst Emsheimer, i vilka han såg lika oförutsedda som välkomna och ur svensk synvinkel välgörande icke-provinsiella förstärkningar till den alltså blygsamma kadern av musikforskare i Sverige. I den ännu under 30-talet begränsade

skaran av lärjungar satte han särskilt sin lit till Stig Walin, den förste som disputerade för graden under hans ämbetslid och som blev en avhållen yrkesbroder. Stort utbyte hade han också av Per Lindfors och av samarbetet med denne via Sveriges radio i många populariserande radioprogram. Litet senare började kretsen vidgas och förstärkas, bl.a. genom dem som tillhörde "40-talist"-generationen och funnit musikkonservatoriets stuga för trång.

Omständigheterna råkar ha gjort, att alla som studerat ämnet musikkforskning i vårt land intill denna dag — vare sig de gått vidare i studierna eller stannat som ettbetygare (vad Moberg kallat ett "nyttigt gödsel" för vår musikkultur var de än hamnade i landet och i samhället) — just härvidlag kan sägas vara andliga barn eller barnbarn till Carl-Allan Moberg. Många av hans elever kommer säkert ihåg hans givande föreläsningsserier, alltid utomordentligt väl förberedda, inte sällan så nära gränsen till det skriftspråkliga att de med litet retuscher och kompletteringar kunde bli fackuppsatser eller bokavsnitt. Likaså de halvdagslånga tentamina i den Mobergska villan, gärna övergående till lärorika samtal "om det gick bra" och i vilket fall som helst avbrutna av en angenäm kaffepaus. Färre torde ha konkreta minnen av hans handledning på doktorandnivå. Den var på en gång vänskapligt mild och en smula förströdd. Det senare dock alls inte på grund av ointresse utan tvärtom emedan han i största möjliga utsträckning ville få räkna med att den blivande forskaren kunde gå för egen maskin. Det hörde också till de krav han gärna ville kunna ställa.

Den första större uppgift Moberg åtog sig under docenttiden var att på uppdrag av tre svenska kyrkomusikersammanslutningar skriva handboken *Kyrkomusikens historia* (1932). Det är tillika det första i raden av de populärvetenskapliga arbeten Moberg författat eller på annat sätt medverkat i. Framställningen säger redan fr.o.m. förordets programförklaring åtskilligt om den trettiofemåriga författaren själv och hans idealbildningar. Till honnörorden hör "objektivitet", "saklighet" och "kärvhet". Entusiastiskt hyllas varje tecken till "omsvängning från subjektivitet mot medeltidens enhetliga livsåskådning och konst". Det ondas rot heter romantiken: "Även med risk att anklagas för bristande objektivitet har denna bok riktat en skarp kritik mot romantiken inom kyrkomusiken och hävdat nödvändigheten av en omläggning i de svenska kyrkokörernas repertoar."

Enbart den sist citerade meningen är ägnad att eliminera två möjliga villfarelser om Mobergs ingenium, som kunde tänkas uppkomma bland dem, som enbart kommit att möta honom genom hans centralt vetenskapliga skrifter eller ett urval av dem. Visserligen eftersträvade Moberg både grundlighet och objektivitet, men kunde dock vara högst stridbar, näst intill bitsk, när han så fann påkallat. Polemiken med Natanael Fransén, liksom hans mod att framföra kritiska synpunkter på manskörssången mitt i dennas högborg och på Hugo Alfvéns tid, hör till det som bär syn för sägen. Likaså hans häftiga reaktion mot vissa tendenser vid en Londonkongress i International Folk Music Council att låta de vetenskapliga fackdiskussionerna trängas åt sidan av revival-romantik jämte folkdansares "hoppande och skuttande" — detta vid en tidpunkt, då hans eget engagement för folkmusikkforskning var som mest intensivt. "Arg och sömnlös" blev han den gången och hade gärna velat skriva ett fränt inlägg i sammanslutningens organ.

(Enligt brev juli 1952.) — Visserligen såg han sig främst som forskare, ville innerst inne vara det på mer än heltid, och var sist av allt den, som sneglade på vad som kunde te sig opportunt att syssla med. Men han satt ingalunda i något elfenbenstorn (fast han kunde trivas utmärkt också i ett sådant), var tvärtom angelägen om att sprida kunskap om musik i vårt kulturellt vanlottade land i så vida kretsar som möjligt samt att få sådan kunskap att leda till konkreta resultat — inte blott beträffande de svenska kyrkokörernas repertoar.

Talande är i detta sammanhang en passus ur förordet till hans närmast följande populärt hållna skrift, handboken *Tonkonstens historia i västerlandet 1—2* (1935). För hundratals ämnesstuderande har detta varit den givna inkörsporten till förvärv av musikhistoriska grundkunskaper. Moberg hade emellertid siktat litet annorlunda inställt. Han ville "tillgodose ett allmänt och levande musikin-tresse, ej minst inom det folkliga studiearbetets hundratals musikcirklar i vårt land, där vi — om ej alla tecken bedraga — äga den säkraste grunden att uppbygga det kommande Sveriges musikkultur på". Moberg delade alltså i högsta grad den tidens bildningsoptimism — som över alla politiska partigränser förstärktes än mera under krigsåren — och ville göra en aktiv insats i sådana sammanhang. Ur samma perspektiv bör man se även hans medverkan i redaktionen till första upplagan av Sohlmans musiklexikon. Han fann uppgiften betungande och såg att den var hindringsam för fler än honom själv ("det eländiga lexikonet"), men påtog sig både den uppgiften och artikelförfattande av samma idealistiska skäl. — Hur han ville gestalta en musikhistorisk handbok avsedd för universitetsstudier demonstrerade Moberg först långt senare: i den stora volymen *Musikens historia i västerlandet intill 1600*, som utkom 1973. Till stora delar förelåg den färdigskrivna redan före mitten på 60-talet; slutförandet blev en vanda och måste delvis uträttas av hjälpkrafter. I detta arbete har han skickligt komprimerat stora delar av sina rika kunskaper om äldre musik.

Kyrkomusik förblev Mobergs främsta specialområde med tyngdpunkter i medeltid och barock. Efter avhandlingen om sekvenserna började han följdriktigt nog förbereda en större undersökning av hymnerna i Sverige och samlade under en lång följd av år ett rikt material både inom och utom landet. 1948 utkom del 1 av *Die liturgischen Hymnen in Schweden*. Här presenteras med en uppsjö av detaljuppgifter den liturgi-historiska bakgrunden, själva källmaterialet och hymntexterna med rikliga och skarpsinniga kommentarer. I en del 2 avsåg Moberg att publicera melodierna med alla de varianter han påträffat; härtill skulle fogas en musikhistoriskt inriktad melodianalytisk del 3. Redan vid mitten av 40-talet trodde han att detta skulle kunna fullbordas i ett enda stort svep. I ett brev daterat 15 juli 1944 heter det: "Just nu är jag bertagen av medeltiden och den har jag ingen möjlighet att lämna förrän de 3 delarna föreligger färdiga, vilket jag hoppas på, om Gud vill och tidens vanskligheter inte tar överhanden, skall kunna ske inom de närmaste åren." Ödet ville annorlunda. Arbetet med del 2 fastnade först under flera år på problemet att finna hållbara kriterier för valet av lämplig modellmelodi att placera överst i varianttablåerna, därefter på att andra plikter och göromål kom emellan, med 60-talet på kraftförlamande sjukdom. Det framstår i dag som en väsentlig uppgift för svensk musikkforskning att på bästa möj-

liga sätt försöka slutföra Mobergs hymnarbete under tillvaratagande av det rika material han insamlat och förbearbetat.

Till de gigantiska insatserna om sekvens och hymn i Sverige kan fogas en rad uppsatser i kyrkomusikaliska ämnen, både vetenskapliga och populära, i inhemska och utländska tidskrifter. För närmare detaljupplysningar på denna punkt liksom på andra kan hänvisas till M. Tegens förteckning över Carl-Allan Mobergs skrifter i festskriften STM 1961, s. 403—407; vissa kompletteringar beträffande senare arbeten ges i art. Moberg i Sohlmans musiklexikon, 2. uppl. Som exemplifieringar av både bredden och lärdomen skall särskilt nämnas den lärda studien om Sfärernas harmoni i STM 1937, ett av många belägg för Mobergs intresse för det antika Greklands musik, och den bitvis kompiloriska men i flera hänseenden självständiga skriften från 1949 (inför jubileet 1950) om Bachs passioner och höga mässä. Tyngdpunkter i hans barockintresse var och förblev Schütz, Buxtehude och Bach. Skall några tonsättarenamn nämnas därutöver vore det måhända Palestrina, Monteverdi och Mozart.

Ett annat av Mobergs huvudintressen gällde som bekant Sveriges musikhistoria. Hans bidrag därom fördelar sig på åtskilliga tidsperioder från medeltid till 1800-tal, men främst inriktade han sig på stormaktstiden, vilket går helt i linje med att barocken var den period som näst efter medeltiden låg hans hjärta närmast. Huvudframställningen är den 1942 utgivna och 1970 omtryckta Från kyrko- och hovmusik till offentlig konsert. Studier i Stormaktstidens svenska musikhistoria (en typisk produkt av förberedelser till föreläsningar, i detta fall hållna först i Uppsala och sedan i förkortad form i Göteborg). Den sekunderas av Drag i Östersjöområdets musikliv på Buxtehudes tid (STM 1957) samt uppsatser om bl.a. Olof Rudbeck d.ä., dynastin Düben och V. Albrici. Albrici hade han gärna velat ägna en särskild skrift. Moberg framhåller själv att Från kyrko- och hovmusik... är tänkt som "en kulturhistoriskt och sociologiskt betonad överblick". Just härvidlag framstår arbetet som något av en pionjärsats. Omkring hälften av utrymmet ägnas åt "Musiken hos borgare och bönder", och mot bakgrund av lika imponerande beläsenhet som utomordentligt spårinne lyckas Moberg teckna en häpnadsväckande detaljrik bild av dåtidens musikliv i samtliga samhällsskikt. I kapitlet om "allmogemusiken" möts två av Mobergs intressen, som båda fanns redan tidigare och vidmakthölls långt senare: för folkmusikforskning och för musik och samhälle.

I uppsatsen Om vallåtar. En studie i de svenska fäbodarnas musikaliska organisation (STM 1955) avtackar Moberg filkand. Matts Arnberg för anordnandet av en inspelningsresa i Dalarna sommaren 1954, inriktad på "dessa sista rester av en nordisk allmogesång, som om några få år kommer att vara försvunnen för alltid!". Jag minns själv mycket väl den skepsis Moberg hyste i början av 50-talet mot att några verkligt "äka" och "åldriga" gehörstraditioner kunde leva kvar i bygderna och den omvändning i hans synsätt på denna punkt, som erfarenheterna av Dala-resan medförde. Däremot är det alls inte fr.o.m. denna tidpunkt som man skall datera hans intresse för folkmusik och folkmusikforskning. Det fanns långt tidigare, finns dokumenterat redan 1939 i uppsatsen De folkliga koralvarianterna på Runö (STM 1939) — baserad på material insamlat under en

inspelningsresa i september 1938 under Mobergs ledning —, och förstärktes under loppet av 1940-talet. I ett brev från sommaren 1948 kommer detta fram så tydligt, att betagenheten i medeltiden tycks ha hamnat en aning i skymundan (fast de möjliga sambanden mellan medeltid och folkmusiktraditioner städse fanns med som inspirationskälla). Moberg skulle gärna se att en yngre musikforskare gav sig "in på folkvisorna, som jag nu är sysselsatt med. Det kan inte hjälpas, att området har en säregen tjusning, lika tilldragande som problemen är avskryvart invecklade!" Varpå han kommenterar Richard Dybecks insatser, som han närmare skärskådat. "Egentligen är han och hans verksamhet på folkmusikområdet viktigare än närapå hela den svenska tonsättargenerationen under hans tid och en bra bit till! Han är med sina melodier stilbildande in i våra dagar, ingen av de andra har tillnärmelsevis samma inflytande på den musikaliska konceptionen och smaken som han!" 1951 inleddes Mobergs ovärderliga serie folkmusikuppsatser i STM, som 1971 utkom i tysk översättning under samlingstiteln Studien zur schwedischen Volksmusik. Med strategiskt säker blick inriktade han sig i tur och ordning på att teckna den lärdomshistoriska bakgrunden rörande insamlingsarbete och tidigare synsätt, på tonalitetsproblem, på variantproblem belysta genom "Ro, ro till fiskeskär" samt på fäbodsmusiken, vars snara försvinnande han med all rätt befarade och vars åldriga prägel fascinerade honom. I en uppsats i Ord & bild från 1953 om Traditionsbegreppet i musiken tar han i populariserande form upp ett annat huvudargument för sitt folkmusikintresse: häpnaden och beundran över gehörstraditioners seghet, stabiliteten trots allt i det immateriellaste av material, något som han blivit väl förtrogen med genom sina medeltidsstudier.

Med jämna mellanrum återkom Moberg i mer eller mindre debattbetonade artiklar till temat musik och samhälle. Tidigast skedde det i Uppsala Nya Tidning 1934, sedan i Samtid och Framtid 1945 och i Musikvärlden samma år, i ett par artiklar i Ny Dag 1947 och slutligen i STM 1954 under titeln The function of music in modern society. Den röda tråd, som löper genom dessa texter, kan spåras ända tillbaka till Kyrkomusikens historia. Moberg har nästan enbart konstmusiken inför ögonen, och vad han tycker sig se kan inte ha varit ägnat att göra hans livssyn ljusare. Den fine humanisten är djupt oroad över den kris, som konstmusiken hamnat i genom "den romantiska musikutvecklingen", som förde fram till "förkrigstidens överhettade egocentricitet inom alla konstarter". Överallt tycker han sig se tecken på "*dehumanisation of music*" (originalkursivering), så i neoklassicismen där den företer känslokyla eller ironi, i musikaliska exotismer, i den "predilection for the nocturnal, demoniacal and subconscious" som han fann i t.ex. Wozzeck, i atonalismen, ja rentav i fasthållandet av liksvävande temperering. Denna "modern crisis of music" började i Mobergs ögon dock inte med romantiken utan "långt tidigare, i samma ögonblick som medeltidens konstmusik, vilken i allt väsentligt var liktydig med kyrkomusiken, började bryta sig ut ur medeltidssamhällets teokratiska enhetskultur".

Mycket starkt betonar han musikens ständiga beroende av samhällsstrukturer och sociala institutioner och tillägger själv: "Man kanske vill invända mot dessa resonemang, att de ge uttryck åt en föråldrad materialistisk historieuppfattning.

Men detta gäller i så fall den ensidighet och överdrift, varmed metoden kan användas i musikhistoriska sammanhang. Ty man lär inte kunna förneka riktigheten och betydelsen av att musikutvecklingen granskas *även* ur denna synpunkt, såvida man överhuvud önskar vinna möjligast allsidiga syn på tonkonstens väsende." Finner man, som Moberg gjorde, just mot den bakgrunden att musiken börjat bli "anti-social", finns logisk grund för oron: "When art proclaims itself free from every religious and social bond, there is a risk of it losing its own soul. It turns against itself and its own origins in zealous destructiveness just as our atomic techniques threaten to do with the whole world." Några lösningar föreslås inte, men uppenbarligen kunde Moberg tänka sig en betydligt hårdare styrning av musikliv och musikutbildning. Staten hade (1954) inte kontroll över hela området. "But in our modern and highly organised society it will be more and more dangerous to leave even a comparatively small part of our cultural life untended." (Citaten hämtade från Musikvärlden 1945 och STM 1954.)

En betydelsefull insats gjorde Moberg i Svenska samfundet för musikkforskning. Redan 1933 kom han in i dess styrelse och var en tid medredaktör för STM. Vid ett dramatiskt sammanträde i december 1944 fick Moberg i valet av ordförande fler röster än Tobias Norlind och innehade sedan denna post till 1961. Åren 1945—60 var han ensam redaktör för STM och lyckades oavbrutet hålla tidskriften på en hög nivå, inte minst genom många värdefulla egna bidrag. (Se närmare härom i historiken Svenska samfundet för musikkforskning 50 år i STM 1969.)

Carl-Allan Moberg kunde i all sin hjärtlighet förefalla något reserverad, särskilt för dem som inte kände honom väl. Men även i förhållande till sina vänner och kolleger var han kanske aldrig så öppen och varm som i sina brev. Och han var en utomordentlig och flitig brevskrivare, till och med under kongressresor. Några citat ur brev till en lärjunge skall få avsluta denna runa. De säger tillsammans så mycket om människan Carl-Allan Moberg.

I januari 1945, om sig själv som forskare: "En sak har hittills hjälpt mig och jag tackar min Gode Käre Fader i Himlen för att han låter mig få äga den gåvan: ett utpräglat syndamedvetande! Vill vi uttrycka den på ett mera akademiskt språk så säger vi: självkritik, akribi el.dyl. Det gör det samma vad vi kallar det, blott vi har det!"

I mars samma år, när han för en gångs skull varit borta på middag och trivts i sällskapet: "Jag har själv starka anlag för en människoföraktande pessimism, min levnadsstil och erfarenheter visar mig allt bestämdare åt ett håll, där inte precis den vanliga livsglädjen finns och jag är glad ju mera jag kan få gräva mig ned i arbete och glömma, hur litet livet ger — fast jag har fått så mycket! Jag är inte tacksam i det fallet och jag skäms över det, men jag har svårt att övervinna min längtan bort från människorna till en värld, där ett kärt material och en vetenskapligt skolad fantasi, kanske också i någon mån en musikalisk längtan, får utforma stycken av en förgången kulturepok. Pessimism och agorafobi i förening kommer mig att längta till en ensam pensionsålder, men om jag får någon pension är en annan fråga!"

Men det finns också stunder fyllda av livsglädje. Hösten 1949 vistades Carl-Allan Moberg och hans Emy-Lisa i Rom och vallfärdade en dag till Palestrinas

födelseort. I denna gamla kulturmiljö kände han sig hemmastadd, pojaktig, glad och fri. Raderna om besöket är skrivna i ljus eufori, och syndamedvetandet ger blott svaga reflexer i vinglasen: "Staden ligger skönt uppklattrad på en relativt hög kulle, en liten bergsknalle med utmärkta möjligheter för vinodling. På trattorians pergola med skön utsikt och god mat bjöd man oss efterrätten direkt från pergolataket, där små immiga blå druvor växte, aromrika och ljuvliga som helvetets skönaste förförerskor. Och vinet hade densamma smaken, Rosso Cesanese. Den var tydligen med i spelet då Cleopatra bjöd ut sin gunst och då Caesars ovänner fick en villig mördarhand bland hans närmaste. Cesanese var det som kardinal Caraffa bjöd Palestrina för att få honom att överge sin vinstock, rödgarveriet och hemstaden och ge sig till rövar- och mördarkulan Rom. — En vecka till i denna stad och en universitetskommission måste i hast nedskickas för att se, om den kan med list lura mig därifrån."

Kanske hade mer av livsglädje och mindre av pessimism kommit att få dominera i Carl-Allan Mobergs liv om det tidigare funnits mer av förståelse och generositet i detta land gentemot det ämne han ägnade sitt liv åt och offrade sin hälsa för.

Stöd Carl-Allan Mobergs Fond för musikvetenskap (se STM 1977:1)!
Postgiro 18 24 24-2 (Musikaliska akademien).